

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19Co/44/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3515210641
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Beáta Čupková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2023:3515210641.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beáty Čupkovej a sudkýň JUDr. Viery Škultétyovej a JUDr. Zuzany Slušnej v spore žalobcov: 1/ A. B., narodený XX.XX.XXXX, bytom B. B., C. D. XXXX/XX, a 2/ A. B., narodená XX.XX.XXXX, bytom B. B., C. D. XXXX/XX, obaja zastúpení: ATTORNEYS GROUP s.r.o., so sídlom Banská Bystrica, Kláry Jarunkovej 2, IČO: 36 863 998, proti žalovaným: 1/ E. F., narodená XX.XX.XXXX, bytom G. B. XXX, zastúpená: Mgr. Miroslav Pavlík, advokát so sídlom Nové Mesto nad Váhom, Podjavorinskej 1922/9, a 2/ H. G., narodený XX.XX.XXXX, bytom I. XXX, o vydanie bezdôvodného obohatenia, na odvolanie žalobcov a žalovanej 1/ proti rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č.k. 8C/207/2015-913 zo dňa 8. novembra 2022 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č.k. 8C/207/2015-923 zo dňa 25. novembra 2022 a opravného uznesenia Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č.k. 8C/207/2015-944 zo dňa 4. januára 2023, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravnými uzneseniami **p o t v r d z u j e .**

Žiadna zo strán **n e m á** právo na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie rozsudkom (v poradí druhým) rozhodol, že žalovaná 1/ je povinná zaplatiť žalobcovi 1/ a žalobkyni 2/ sumu 1 340,- eur spoločne a nerozdielne so žalovaným 2/, ktorý bol na uvedenú povinnosť zaviazaný rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č.k. 8C/207/2015-769 zo dňa 11.02.2020, do troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.). Vo zvyšnej časti žalobu zamietol (výrok II.). Žalobcovi 1/ a žalobkyni 2/ voči žalovanej 1/ priznal náhradu trov konania vo výške 88,50 %, spoločne a nerozdielne so žalovaným 2/, ktorý bol na uvedenú povinnosť zaviazaný rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č. k. 8C/207/2015-769 zo dňa 11.02.2020 (výrok III.).

2. Opravným uznesením č.k. 8C/207/2015-923 zo dňa 25. novembra 2022 súd prvej inštancie opravil bod III. výroku písomného vyhotovenia rozsudku č.k. 8C/207/2015-913 zo dňa 08.11.2022 tak, že správne znie: „III. Žalobcovi 1/ a žalobkyni 2/ sa voči žalovanej 1/ priznáva náhrada trov konania vo výške 70 %, spoločne a nerozdielne so žalovaným 2/, ktorý bol na uvedenú povinnosť zaviazaný Rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č. k. 8C/207/2015-769 zo dňa 11.02.2020.“

3. Opravným uznesením č.k. 8C/207/2015-944 zo dňa 4. januára 2023 súd prvej inštancie opravil výrok písomného vyhotovenia opravného uznesenia č.k. 8C/207/2015-923 zo dňa 25.11.2022 tak, že správne znie: „III. Žalobcovi 1/ a žalobkyni 2/ sa voči žalovanej 1/ priznáva náhrada trov konania vo výške 77 %, spoločne a nerozdielne so žalovaným 2/, ktorý bol na uvedenú povinnosť zaviazaný Rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č.k. 8C/207/2015-769 zo dňa 11.02.2020“(výrok

I.). Súčasne opravným uznesením súd prvej inštancie opravil odôvodnenie v bode 4. písomného vyhotovenia opravného uznesenia č.k. 8C/207/2015-923 zo dňa 25.11.2022 tak, že správne znie: „4. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, pri aplikácii citovaného zákonného ustanovenia, súd vydal opravné uznesenie. Týmto opravným uznesením súd odstránil chybu v počítaní, ktorá vznikla pri vyhotovovaní rozsudku. Správna výška priznanej náhrady trov konania je 77 %, nie 88,50 %, ako je uvedené v písomnom vyhotovení rozsudku“(výrok II.).

4. Dospel k záveru, že pohľadávka žalobcu 1/ a žalobcu 2/ voči žalovanej 1/ na zaplatenie sumy 38 981,83 eur zanikla vo výške 4 498,- eur titulom započítania. Rozhodol podľa § 663, § 671, § 580, § 581 ods. 1, § 451, § 456, § 458 ods. 1, § 100 ods. 1, § 101 a § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka s odôvodnením, že žalobcovia nedôvodne uplatnili námietku premlčania pohľadávky žalovanej 1/ v sume 5 838,- eur. Viazaný rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č.k. 19Co/88/2020-813 zo dňa 24. februára 2021, ktorým bol v časti plnenia vo výške 5 838,- eur vo vzťahu k žalovanej 1/ zrušený rozsudok súdu prvej inštancie s tým, že podanie zo dňa 17.12.2015, v ktorom žalovaná 1/ tvrdí, že plnenie, ktoré žalobcom 1/ a 2/ v sume 5 838,- eur titulom nájomného poskytla a ktoré je potrebné zohľadniť pri určení prípadnej výšky bezdôvodného obohatenia, je podanie, ktorým žalovaná 1/ uplatnila pohľadávku na započítanie a toto podanie je potrebné považovať za prostriedok procesnej obrany žalovanej 1/ (§ 147 CSP). V podaní žalovanej 1/ zo dňa 17.12.2015 sa uvádza, že počas obdobia, keď boli žalobcovia zapísaní v katastri nehnuteľností ako vlastníci predmetných nehnuteľností, boli zo strany žalovanej 1/ v prospech žalobcov poukázané peňažné prostriedky vo výške 5 838,- eur, a to dňa 28.01.2013 suma 670,- eur, dňa 21.02.2013 suma 670,- eur, dňa 21.05.2013 suma 608,- eur, dňa 27.06.2013 suma 610,- eur, dňa 20.07.2013 suma 610,- eur, dňa 22.08.2013 suma 610,- eur, dňa 24.09.2013 suma 610,- eur, dňa 04.11.2013 suma 550,- eur, dňa 03.12.2013 suma 900,- eur. Tieto peňažné prostriedky boli zo strany žalovanej 1/ uhradené z titulu platenia nájomného na základe nájomnej zmluvy zo dňa 10.01.2013 uzatvorenej medzi žalobcami ako prenajímateľmi a žalovanou 1/ a J. D. ako nájomcami. Nakoľko z vykonaného dokazovania vyplynulo, že „kúpna zmluva zo dňa 23.07.2012“ bola vyhlásená za neplatnú (a to podľa § 37 Občianskeho zákonníka ako simulovaný právny úkon, keďže žalovaná 1/ len predstierala uzatvorenie kúpnej zmluvy, pretože v skutočnosti mala vôľu získať peniaze na úhradu predchádzajúcich pohľadávok), nemohlo dôjsť k riadnemu uzatvoreniu zmluvy o nájme nehnuteľnosti zo dňa 10.01.2013, keďže prenajímateľa (žalobca 1/ a žalobkyňa 2/) neboli vlastníkmi predmetných nehnuteľností. Pokiaľ žalovaná 1/ plnila na účet žalobcov na základe uzavretej zmluvy o nájme nehnuteľnosti celkom sumu 4 498,- eur, na strane žalobcov ide o bezdôvodné obohatenie podľa § 451 Občianskeho zákonníka ako plnenie z neplatného právneho úkonu. Súd prvej inštancie uviedol, že pre začiatok plynutia objektívnej premlčacej lehoty je v danom prípade relevantný dátum jednotlivých vkladov na účet. Keďže žalovaná uplatnila nárok podaním na súd dňa 17.12.2015, k uplynutiu 3-ročnej objektívnej premlčacej lehoty vo vzťahu k sume 5 838,- eur nedošlo. K subjektívnej premlčacej lehote uviedol, že tu sa vyžaduje skutočná a teda preukázaná vedomosť oprávneného. Rozhodujúce sú skutkové zistenia. Považoval za podstatné poukázať na výpoveď žalovanej 1/ v konaní vedenom na tamomšom súde pod sp. zn. 10C/25/2014 zo dňa 11.02.2016, z ktorej výpovede vyplynulo, za akých okolností sa dostala do situácie, ktorú musela v konečnom dôsledku riešiť podaním žaloby na určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, v ktorej bývala so svojou matkou a priateľom (žalovaným 2/), tiež za akých okolností zistila, že už nie je ona, jej matka a brat vlastníkom tejto nehnuteľnosti. V čase podpisu predmetnej nájomnej zmluvy a v čase následného postupného poukazovania finančných prostriedkov na uvedené účty bola v domnení, že platí žalobcom nájomné za užívanie nehnuteľnosti kde bývala, teda nehnuteľnosti, o ktorej zistila, že nie je zapísaná v jej vlastníctve. Mohla sa tak oprávnene domnievať, že platí nájomné, aby v dome mohla bývať naďalej, kým sa situácia vyrieši. Pokiaľ ide o pohľadávku v časti 1 340,- eur, splátky 670,- eur poukázané žalovanou 1/ dňa 28.01.2013 a dňa 21.02.2013 na účet v C. B., patriacemu spoločnosti K. L. M., nemali za následok bezdôvodné obohatenie na strane žalobcov, nakoľko, aj keď toto číslo účtu bolo uvedené v predmetnej nájomnej zmluve, nedošlo k prírastku majetku na strane žalobcov. Z uvedených dôvodov zaviazal žalovanú 1/ zaplatiť žalobcovi 1/ a žalobkyňi 2/ sumu 1 340,- eur spoločne a nerozdielne so žalovaným 2/, ktorý bol na uvedenú povinnosť zaviazaný predchádzajúcim rozsudkom a vo zvyšnej časti žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol v súlade s § 255 ods. 2 CSP, pričom zohľadnil pomer úspechu žalobcov a žalovanej s tým, že pochybenia pri výpočte napravil následnými opravnými uzneseniami.

5. Proti tomuto rozsudku podali v zákonnej lehote odvolanie žalobcovia aj žalovaná 1/.

6. Žalobcovia 1/, 2/ podali odvolanie z dôvodu, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f) CSP) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP). V rámci odvolania napadli výrok II. a III. rozsudku súdu prvej inštancie. Uvedli, že v konaní uplatnili námietku premlčania nároku žalovanej (podanie žalovanej zo dňa 17.12.2015 nepovažovali za kvalifikované uplatnenie procesnej obrany), nakoľko z vykonaného dokazovania je zrejmé, že žalovaná si voči žalobcom uplatnila nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 5 838,- eur po uplynutí zákonom stanovenej premlčacej lehoty, a to konkrétne dvojročnej subjektívnej lehoty. Zastávali názor, že žalovaná 1/ už v deň uzavretia kúpnej zmluvy dňa 23.07.2012 bez akýchkoľvek pochybností si bola vedomá, že predaj nehnuteľností len simuluje, a teda jednoznačne a preukázateľne musela mať vedomosť aj o tom, že nájomná zmluva uzavretá medzi ňou a žalobcami dňa 10.01.2013 musí byť rovnako absolútne neplatným právnym úkonom. V čase, keď žalovaná 1/ realizovala jednotlivé transakcie, si bola bez akýchkoľvek pochybností vedomá, že tieto splátky nepredstavujú nájomné, ale nájomné len simulujú. Subjektívna dvojročná premlčacia lehota tak začala plynúť od vykonania jednotlivých úhrad tzv. nájomného, t. j. najneskôr od 28.01.2013, pričom posledná transakcia mala byť vykonaná dňa 03.12.2013. Vzhľadom na skutočnosť, že k vzneseniu procesnej obrany žalovanej došlo až podaním doručeným súdu dňa 17.12.2015, stalo sa tak po uplynutí dvojročnej premlčacej lehoty. Vo vzťahu k priznanému nároku na náhradu trov konania špecifikovanému vo výroku III. napadnutého rozsudku zastávali názor, že v percentuálnom vyjadrení je úspech žalobcov vo výške 88,50 % a úspech žalovanej vo výške 11,50 %, čo tak po vzájomnom odpočítaní úspechu žalobcov od úspechu žalovanej 1/ nárok na náhradu trov konania žalobcov predstavuje 77 %. Navrhli, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. a III. zmenil tak, že žalovaná 1/ je povinná zaplatiť žalobcovi 1/ a žalobcovi 2/ sumu 4 498,- eur spoločne a nerozdielne so žalovaným 2/, ktorý bol na uvedenú povinnosť zaviazaný rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom, č. k. 8C/207/2015-769 zo dňa 11.02.2020 do troch dní a žalobcom 1/ a 2/ sa voči žalovanej 1/ priznáva náhrada trov konania vo výške 77 % spoločne a nerozdielne so žalovaným 2/, ktorý bol na uvedenú povinnosť zaviazaný rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom, č. k. 8C/207/2015-769 zo dňa 11.02.2020 resp. žiadali zrušenie a vrátenie veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

7. Ďalším podaním žalobcovia navrhli, aby súd o náhrade trov prvostupňového konania rozhodol tak, že žalobcovi 1/ a žalobcovi 2/ sa voči žalovanej 1/ priznáva náhrada trov konania vo výške 100 % spoločne a nerozdielne so žalovaným 2/, ktorý bol na uvedenú povinnosť zaviazaný rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom, č.k. 8C/207/2015-769 zo dňa 11.02.2020.

8. Žalovaná 1/ v podanom odvolaní navrhla, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobu žalobcov na vydanie bezdôvodného obohatenia zamietne v celom rozsahu a žalobcom uloží povinnosť spoločne a nerozdielne nahradiť žalovanej trovy konania vo výške 100 %. V odvolaní podstatným spôsobom zrekapitulovala obsah spisu, predchádzajúce rozhodnutie vo veci a svoju právnu argumentáciu. Zdôraznila, že sa nestotožňuje s právnym posúdením veci, ktorým súd uplatnený zápočet uznal len čiastočne. Potvrdila, že žalovaná 1/ plnila sumu 1 340,- eur v prospech účtu č. XXXXXXXXXXXX v C. B. na základe zmluvy o nájme nehnuteľnosti zo dňa 10.01.2013 s tým, že miesto plnenia podľa zmluvy o nájme nehnuteľnosti zo dňa 10.01.2013 bolo určené zo strany žalobcov a žalovaná 1/ nemala vedomosť o tom, komu tento účet patrí.

9. Žalobcovia v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovanej 1/ navrhli, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. potvrdil ako vecne správny. Akcentovali, že v konaní bolo jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že žalovaná uhradila dňa 28.01.2013 sumu vo výške 670,- eur a dňa 21.02.2013 sumu vo výške 670,- eur v prospech bankového účtu č. 1180187005 v C. B., N. s tým, že majiteľom účtu bola spoločnosť K. L., M., v dôsledku čoho nedošlo k prírastku majetku na strane žalobcov, ale k prírastku na strane spoločnosti K. L., M..

10. Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd preskúmal vec podľa § 379 a § 380 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravnými uzneseniami je potrebné potvrdiť ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP. Odvolací súd rozhodol bez nariadenia pojednávania v zmysle § 385 ods. 1 CSP, keď k danej veci nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a nariadenie pojednávania nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem.

11. Nakoľko predmetom odvolacieho prieskumu odvolacím súdom je v poradí druhý rozsudok súdu prvej inštancie, ktorým súd konal o žalobe žalobcov na vydanie bezdôvodného obohatenia, je potrebné

zdôrazniť, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok. Určujúca späťosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára organickú (kompletizujúcu) jednotu.

12. V odôvodnení rozsudku odvolacieho súdu (sp. zn. 19Co/88/2020 zo dňa 24.02.2021) odvolací súd uviedol, že žalovaná 1/ už podaním, ktoré došlo súdu dňa 17.12.2015, uviedla, že plnenie, ktoré žalobcom 1/ a 2/ v sume 5 838,- eur titulom nájomného poskytla, je potrebné zohľadniť pri určení prípadnej výšky bezdôvodného obohatenia. Podanie, ktorým žalovaná 1/ uplatnila pohľadávku na započítanie, je potrebné považovať za prostriedok procesnej obrany, nakoľko žalovaná 1/ nežiada viac, ako bolo uplatnené zo strany žalobcov.

13. Pokiaľ žalobcovia zastávali názor, že písomné podanie žalovanej 1/ nebolo kvalifikovaným uplatnením procesnej obrany, odvolací súd uvádza, že obrana žalovanej prostredníctvom započítania pohľadávky (procesná obrana) nemá riadne účinky žaloby, resp. obrana žalovanej prostredníctvom kompenzačnej žaloby nemusí spĺňať náležitosti žaloby, nezakladá prekážku litispencie, nevyvoláva účinky začatia konania a v jej dôsledku nevzniká na strane žalovanej poplatková povinnosť, nakoľko nejde o vzájomnú žalobu. Touto námietkou žalovaná 1/ žiadala, aby súd pri určení výšky žalobcami požadovaného bezdôvodného obohatenia zohľadnil žalobcami 1/ a 2/ prijaté plnenia zo strany žalovanej 1/ vo výške 5 838,- eur, ktoré boli žalovanou 1/ uhradené titulom platenia nájomného na základe nájomnej zmluvy zo dňa 10.01.2013 uzatvorenej medzi žalobcami ako prenajímateľmi a žalovanou 1/ a J. D. ako nájomcami.

14. V danej veci niet pochýb o tom, že žalovaná na základe zmluvy o nájme nehnuteľnosti zo dňa 10.01.2013 poukázala dňa 28.01.2013 sumu 670,- eur a 21.02.2013 sumu 670,- eur na účet č. 1180187005 v C. B., ktorý nepatrí žalobcom, ale spoločnosti K. L., M., preto je správny záver súdu prvej inštancie, že uvedené platby (spolu v sume 1 340,- eur) nepredstavujú bezdôvodné obohatenie na strane žalobcov, k prírastku majetku na strane žalobcov týmito platbami nedošlo, preto je správne rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorým žalovanú 1/ zaviazal zaplatiť žalobcomi 1/ a 2/ sumu 1 340,- eur spoločne a nerozdielne so žalovaným 2/, ktorý bol na uvedenú povinnosť zaviazaný rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom, č. k. 8C/207/2015-769 zo dňa 11.02.2020 do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Aj keď možno súhlasiť s argumentáciou žalovanej, že z jej strany nebol žiadny dôvod platiť nájomné na účet č. XXXXXXXXXXX/XXXX označený v nájomnej zmluve, ktorý ako miesto plnenia označili žalobcovia v zmluve o nájme nehnuteľnosti zo dňa 10.01.2013, pokiaľ však žalovaná plnila na iný účet ako účet patriaci žalobcom, nemožno vo vzťahu k týmto platbám dospieť k záveru, že išlo o bezdôvodné obohatenie na strane žalobcov.

15. Pokiaľ ide o pohľadávku vo výške 4 498,- eur, žalobcovia v podanom odvolaní namietajú závery súdu prvej inštancie o uplynutí subjektívnej premlčacej lehoty.

16. Účelom inštitútu premlčania je pôsobiť na subjekty občianskoprávných vzťahov, aby v primeraných dobách uplatnili svoje práva a zároveň zabránili tomu, aby povinné osoby neboli po časovo neprimeranej dobe nútené splniť svoje povinnosti. Ak uplynula zákonom stanovená premlčacia doba a oprávnená osoba v nej stanoveným spôsobom svoje právo nevykonala, vzniklo povinnej osobe oprávnenie vzniesť námietku premlčania a tým dosiahnuť stav, v rámci ktorého sa už oprávnená osoba nemôže s úspechom domáhať na súde svojho práva. Následkom účinne vznesenej námietky premlčania je, že premlčané právo nemožno oprávnenému priznať.

17. Odvolací súd už vo svojom predchádzajúcom rozhodnutí, pokiaľ ide o námietku premlčania vo vzťahu k subjektívnej premlčacej dobe, uviedol, že právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil (§ 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Oprávnený sa dozvie o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa na jeho úkor obohatil vtedy, keď skutočne (preukázateľne) zistí skutkové okolnosti, na základe ktorých môže podať žalobu o vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, t. j. keď nadobudne vedomosť o rozsahu bezdôvodného obohatenia a o osobe obohateného, a to bez ohľadu na to, že sa o týchto skutočnostiach mohol dozvedieť aj skôr.

18. Rozhodujúci z pohľadu záveru o nadobudnutí skutočnej vedomosti o vzniku bezdôvodného obohatenia je moment, kedy sa oprávnený subjekt dozvie skutkové okolnosti relevantné pre uplatnenie

jeho práva na súde. Dôležitý je záver o nadobudnutí skutočnej vedomosti oprávneného o vzniku bezdôvodného obohatenia. Otázkou je, či potom možno za moment, kedy sa žalovaná dozvedela o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa bezdôvodne obohatil, považovať uzatvorenie nájomnej zmluvy, keď žalobcovia zastávajú názor, že v čase, keď žalovaná realizovala transakcie, ktoré uplatnila ako svoju procesnú obranu, mala bez akýchkoľvek pochybností mať vedomosť o tom, že uzavretá nájomná zmluva je absolútne neplatným právnym úkonom, nakoľko žalovaná 1/ nikdy nestratila svoje vlastníctvo k predmetu nájmu, keďže, ako bolo preukázané, len úmyselne simulovala uzatvorenie kúpnej zmluvy. Zastávali tak názor, že pokiaľ simulovala/li predaj nehnuteľnosti, musela/li mať vedomosť aj o tom, že nájomná zmluva musí byť rovnako absolútne neplatným právnym úkonom. Podľa názoru žalobcov subjektívna dvojiročná premlčacia lehota začala plynúť od vykonania jednotlivých úhrad tzv. nájomného, t. j. najneskôr od 28.01.2013, s ktorým názorom sa odvolací súd nestotožňuje.

19. Odvolací súd zastáva názor, že začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby nie je možné odvíjať od znalosti žalovanej 1/, že plnenia poskytované žalobcom na základe uzavretej nájomnej zmluvy zo dňa 10.01.2013 sú (v čase ich poskytnutia) plnenia poskytované žalobcom bezdôvodne, na základe absolútne neplatného právneho úkonu, že jednotlivé transakcie nepredstavujú nájomné, ale nájomné len simulujú (tvrdenia žalobcov). Nemožno súhlasiť so žalobcami, že v čase uzatvárania nájomnej zmluvy dňa 10.01.2013 a v čase, keď žalovaná na základe tejto zmluvy žalobcom poskytovala plnenie, mala vedomosť, že žalobcovia sa na úkor žalovanej 1/ bezdôvodne obohacujú. Pre posúdenie počiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby sú rozhodujúce skutkové zistenia. Žalovaná 1/ v konaní vedenom na Krajskom súde v Nitre sp. zn. 9Co/109/2021 na pojednávaní dňa 09.11.2022 uviedla, že pokiaľ ide o splátku 670,- eur, túto platila ako nájomné (č.l. 902). Myslela si, že sa tým spláca úver. Aj v konaní pred Okresným súdom Nové Mesto nad Váhom sp. zn. 10C/25/2014 zo dňa 11.02.2016 žalovaná 1/ vypovedala, že niekoľko mesiacov nájom hradila, a to vo výške 670,- eur mesačne, „toto“ platili z dôvodu, aby neprišli o strechu nad hlavou. Z uvedených skutkových zistení nie je možné vyvodiť, že v čase realizovania platieb z titulu uzatvorenej nájomnej zmluvy zo dňa 10.01.2013 žalovaná 1/ mala vedomosť o tom, že žalobcom poskytuje plnenie nedôvodne, že v uvedenom čase nadobudla skutočnú vedomosť o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa bezdôvodne obohatil. Zjednodušene povedané, žiadne skutkové tvrdenia nesvedčia v prospech záveru, že v čase úhrad nájomného mala žalovaná vedomosť o tom, že nemá/nemala platiť nájomné.

20. Pri posudzovaní začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby je potrebné vychádzať zo skutočnej, nie z predpokladanej vedomosti oprávneného o tom, že na jeho úkor k získaniu bezdôvodného obohatenia došlo a kto ho získal. Touto vedomosťou ust. § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka nemieni znalosť právnej kvalifikácie, ale skutkových okolností, z ktorých možno zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie vyvodiť. Začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby možno spájať s okamihom, v ktorom si žalovaná 1/ musela byť vedomá toho, že bez existujúceho právneho dôvodu plnenia previedla na účet žalobcov platby v celkovej výške 5 838,- eur. Významné nie je, či oprávnený subjekt má právne znalosti, aby bol subjektívne schopný posúdiť tieto skutkové okolnosti a zistiť, že zmluva, podľa ktorej plnil, je neplatná. Nejde o vedomosť právnej kvalifikácie podľa § 107 Občianskeho zákonníka, ale o znalosť skutkových okolností, z ktorých možno zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie vyvodiť. Nie je rozhodujúce, že oprávnený sa mohol o získaní tohto bezdôvodného obohatenia dozvedieť pri vynaložení potrebnej starostlivosti, prípadne aj skôr (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28.09.2021 sp. zn. 5Cdo/29/2021).

21. V danom prípade teda nie je podstatná a rozhodujúca okolnosť, kedy sa žalovaná 1/ musela alebo mohla dozvedieť, že na jej úkor došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia, ale je rozhodujúce, kedy sa o tejto okolnosti skutočne dozvedela. Oprávnená (žalovaná 1/) sa dozvedela, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jej úkor obohatil, keď získala znalosti tých skutkových okolností, z ktorých bolo možné vyvodiť zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie. Vychádzajúc z rozhodovacej činnosti najvyššieho súdu, odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že rozsudok súdu nemôže byť založený na alternatívach, ale musí dať jasnú a zreteľnú odpoveď na podstatnú otázku sporu, ktorou v danom prípade je počiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby pre vznik bezdôvodného obohatenia. Odvolací súd v tejto súvislosti pripomína, že vždy sú rozhodujúce zistenia skutkového stavu a vzhľadom na tvrdenia žalovanej v podaní zo dňa 17.12.2015, že v prípade určenia absolútnej neplatnosti kúpnej zmluvy vo veci vedenej na Okresnom súde Nové Mesto nad Váhom pod sp. zn. 10C/25/2014 nie je možné považovať za platnú ani nájomnú zmluvu zo dňa 10.01.2013 uzatvorenú medzi žalobcami ako prenajímateľmi a žalovanou 1/ a J. D. ako nájomcami, zastáva odvolací súd názor, že v čase

uplatnenia žaloby o určenie vlastníckeho práva, ktorá bola vedená na Okresnom súde Nové Mesto nad Váhom sp. zn. 10C/25/2014, t.j. dňa 22.01.2014 disponovala žalovaná 1/ dostatočnou vedomosťou, že nájomné poskytovala žalobcom bezdôvodne. Nebolo preukázané, že by žalovaná 1/ získala vedomosť o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa bezdôvodne obohatil pred dňom 22.01.2014.

22. Objektívna trojročná premlčacia doba začala plynúť okamihom získania bezdôvodného obohatenia žalovanou, to znamená, pri 1. splátke zo dňa 28.01.2013 dňa 28.01.2016, pri poslednej splátke zo dňa 03.12.2013 dňa 03.12.2016, nárok bol v rámci procesnej obrany uplatnený dňa 17.12.2015, dvojročná subjektívna premlčacia lehota začala u žalovanej 1/ plynúť dňa 22.01.2014, z čoho vyplýva, že žalovanou uplatnené právo nebolo premlčané.

23. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. a vo výroku II. potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP, nakoľko sú vo výroku vecne správne.

24. Výrokom III. napadnutého rozsudku zo dňa 08.11.2022 v spojení s opravnými uzneseniami zo dňa 25.11.2022 a 04.01.2023 súd prvej inštancie vecne správne rozhodol, keď žalobcovi 1/ a žalobkyni 2/ voči žalovanej 1/ priznal náhradu trov konania vo výške 77 % spoločne a nerozdielne so žalovaným 2/, ktorý bol na uvedenú povinnosť zaviazaný rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č. k. 8C/207/2015-769 zo dňa 11.02.2020, v ktorom rozhodnutí dôvodne zohľadnil úspech žalobcov 88,46 % (uplatňovaná suma 38 981,83 eur, priznaná suma 34 483,83 eur) a úspech žalovanej 1/ 11,54 % (dôvodne uplatnená pohľadávka 4 498,- eur zo sumy 5 838,- eur), 88 % mínus 11 % = 77 %. Pokiaľ žalobcovia v podanom odvolaní žiadali, aby súd priznal žalobcom náhradu trov konania v rozsahu 100 %, neboli vzhľadom na výsledok rozhodnutia vo veci na to splnené zákonné podmienky, nakoľko podľa § 255 ods. 2 CSP súd pri čiastočnom úspechu strany primárne náhradu trov konania pomerne rozdelil.

25. S prihliadnutím na to, že v odvolacom konaní žiadna zo strán nemala plný úspech vo veci, odvolací súd vyslovil, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov odvolacieho konania právo (§ 396 ods. 1, § 255 ods. 2 a § 262 ods. 1 CSP).

26. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne jednomyseľne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).